

Erdélyi Múzeum-Egylet.

I. Közgyűlés.

Az Erdélyi Múzeum-Egylet 1853. május 10-én tartotta meg évi rendes közgyűlését a tagok élénk érdeklődése mellett. Az elnöki tisztet gróf *Esterházy Kálmán* elnök távolléte miatt *Szász Domokos* alelnök vitte, ki a közgyűlést a következő beszéddel nyitotta meg:

Mélyen tisztelt Közgyűlés!

Elnök-társaim akadályoztatása folytán, részemre jutott a kiváló szerencse, hogy az elnöki széket elfoglalhatom, s a t. közgyűlés megjelent tagjait e helyről fizteletteljesen üdvözölhetem.

Midőn igazgató-választmányunk a bezárult egyleti évről kötelességszerűleg beszámol, s eljárását az illetékes fensőbb testület bírálata alá bocsátja, — lelkem tekintete önkéntelenül is az elmúlt időkre pillant vissza. E visszapillantás tükrében, végigvonulni látom tekintetem előtt megdicsőült alakjait azoknak, kiknek szívében fellobbant vala a hazaszeretet lángja, s bevilágítva az akkori idők setétjét, lerakták egyesületünk szegletköveit, s azoknak sorából fölmagaslik előttem a nagy kezdeményező s megalapító képe, emléke. Ama zászló körül, melyet ő a hazafiasság és nemzeti közmívelődés nevében fölemelt vala, s magasán lobogtatott, sorakoztak fénylő seregei azoknak a hazafiaknak, kik az ő vezérlete alatt, egyesülten a szellemi és anyagi erő áldozatkészségének lelkétől áthatottan, rávetették kezöket a dicső munkára. Azóta sok idő eltelt, a nemzeti gyász sötét napjait, a nemzeti újraébredés sugárai váltották föl; jöttek megint nehéz, küzdelmes idők, melyeknek hatása sok tekintetben megváltoztatta, sőt mondhatni egészen átalakította nemzeti közéletünk képét. De a sok változás s átalakulás közepette és daczára, ez az egyesület bámulatra méltó következetességgel és a nem lankadó kitartás teljes szívósságával, nem ingadozva egy szempillantásig sem, haladt előre azon cél felé, melyet kítűzött a nagy alapító, haladt azon irányban, mely szülemlése első pillanatában ki lett részére jelölve. Élete, multja hasonló azon folyamhoz, mely kicsiny forrásból fakadva föl, csöndes völgy ölén halad tovább-tovább, nem vetve nagy hullámokat, de lassanként az egész vidék ereit, patakjait egyesíti magában, s folyton növekvő ágyának dús tartalmával termékenyít, gazdagít, áldást oszt. Haszonlat nélkül szólva, egyesületünk zajtalan, kitartó, s kítűzött céljához mindig

hű haladása folytán, ma már, a nemzeti közmívelődésnek, a tudomány terjesztésének — itt az erdélyi részekben — első rangú tényezőjévé, alig értékelhető gyűjtemények gazdag kincstárává s a tudományok tovább fejlesztésére hivatott egyetemnek nélkülözhetetlen segítő társává emelkedett föl. A gondviselés megengedte, hogy a kezdeményezők, s alapítók immár elhúllott seregeiből egy néhányan még ma is, itt e földön szemlélhetik s élvezhetik fenséges jutalmát annak a nemes munkának, melyben ők kezdettől fogva maig részt vettek. Ritkúlnak a sorok, de a nagy alkotás túléli az időt, s azok végéig hirdetni fogja dicséretét az alapvetőknek, megőrökíti emlékét a hű munkásoknak.

Egyesületünk ez évi közgyűlését van szerencsém ezek után megnyitni.

A lelkes éljenzessel fogadott elnöki megnyitó beszéd után *Findly* Henrik dr. egyleti titkár terjesztette elő a *választmányok múlt évi működéséről* szóló következő jelentését:

Tisztelt Közgyűlés!

A mikor oly testület, mint az egylet igazgató-választmánya, a mely az ügyek fejlődése következtében mindinkább tiszta ügykezelő hatáskörre szorúl, számat akar adni egy évi működéséről, egy nehézséggel találja szembe magát. Természetes ugyanis, hogy számat adó jelentéséből nem szabad hiányoznia semminek, a mi mint feljegyzésre méltó mozzanat szerepelt az egylet egy évi élete történelmében; ám másfelől óvakodnia kell, hogy oly dolgokat ne vonjon a maga körébe, a melyek természetök szerint az egyes szakok külön jelentéseibe tartoznak.

Az igazgatás és ügykezelés legfőbb és leglényegesebb ága egyletünknel éppen úgy, mint egyebütt is a pénzügy. A mennyiben itt az évi pénzforgalom jó tekintetbe, a t. közgy. a legapróbb részletekig terjedő tudomást szerezhethet a t. tagok kezében levő nyomtatott kimutatásból. Ám ez a kimutatás csak szárazon sorolja elé a bevételeket és kiadásokat. Az előbbieket nem szorúlnak semmi külön magyarázatra; az utóbbiakat igazolja az, hogy minden egyes költsékezési tétel, a mennyiben nem rendszeresített kiadás, az igazgató-választmány ülésén határozatilag történt utalványozáson alapszik, tehát minden egyes kifizetésnek oka és alapja körülményesen le van írva a választmányi ülések jegyzőkönyvében, a mely itt fekszik a t. közgyűlés asztalán. A mi aztán az egylet vagyoni viszonyait illeti, azok külön kimutatásban vannak feltüntetve ugyanabban a nyomtatott számadásban.

Látni való, hogy a mi a számadásban nem tiszta számtétel, arra a megkívántató felvilágosításokat csak a választmány adhatja. Itt aztán első sorban felvilágosítandó, hogy mi az oka, hogy az 1892. évben a költségek egyes ágai-ban tetemes túlköltsékezés történt.

Ez okok közt első helyen áll egynehány előre nem látott vásár, a melylyel rendkívüli időben kínáltak meg, és a melyet a múzeum fensőbb célja tekintetéből elszalasztani nem lehetett; ehhez járultak váratlan kiadások, a melyeket az ornithologiai congressus és a Comenius-ünnepély alkalmából rendezett kiállításokon való részvételünk vont maga után; aztán a könyvtárigazgató személyében történt változás a könyvvásárlásban okozott némi túlköltsékezést.

Mindazonáltal ez lényeges hátrányt nem okozott és az ideai költségvetésben már megkezdett összevonások útján hamar lesz kiegyenlítve. Nagyobb baj, hogy a múlt évi közgyűlésen elhatározott tőkekiegészítésre nem jutott semmi; most is adósai vagyunk az alaptőkének.

Ha ehhez még meggondoljuk, hogy csaknem egészen államkötelezvényekben levő alaptőkénk kamatjövödelme a múlt évben eszközlött conversiók következtében tetemesen csökkent: előttünk áll a kényszerhelyzet, a mely feltétlenül parancsolja, hogy költségeinket a legközelebbi jövőben erősen korlátozzuk, annál is inkább, mivel nem csak jövedelmeink fokozására nem áll rendelkezésünkre semmi eszköz, hanem még arra is kell készülnünk, hogy újabb conversiók miatt kamatjövödelmünk még tovább is fog apadni.

Véletlen akadályok közbejötté okozta azt is, hogy a múlt évben az igazgató-választmány csak 9 ülést tartott, a melyek jegyzőkönyvei 130 határozatot foglalnak magokban; az irattár 120 igitatott darabbal szaporodott. A határozatok többnyire folyó ügyek elintézésével foglalkoztak. Mint különösen megemlítendő ügyek kiemelendők: néhai Szabó Károly arczképe megkészíttetése a könyvtár számára (36. sz.), az Endlicher emlékére megszavazott járulék (38. sz.), a Jankó Jánosnak juttatott segély (44. sz.), a színészeti jubileumon való megjelenés (113. sz.) és az orvosok és természetvizsgálók nagygyűlésén való részvétel (56. sz.).

Mint örvendetes eseményt kell megemlítnünk, hogy az áprilisi ülésen egy a múzeumnak jutott hagyományról értesült a választmány, de minthogy az illető végrendelet perrel van megtámadva, ez idő szerint sem azt nem tudjuk, hogy a hagyomány mennyi, sem a hagyományozó nevének felemlítése nem látszik alkalomszerűnek.

A Comenius-kiállításán való szereplésünkről a könyvtárigazgató úr fog bővebben szólni; hiszen ő volt ott egyletünk illetékes képviselője.

A múlt évben az egylet költségén tett tudományos utazások eredményeiről az illető gyűjtemények őrői fognak jelentést tenni; az egylet nevében folyt irodalmi munkásság jellemzése a szakosztályok külön jelentései körébe tartoznak.

Gyűjteményeink czélszerűbb és kényelmesebb elhelyezése ügyében egy nagy lépés történt előre. A vallás- és közoktatásügyi miniszter úr ugyanis már végleg elhatározta az egyetem számára szükséges építkezések megkezdését. A már megállapított terv szerint emelendő egyetemi központi épületben könyvtárunk és régiségtárunk fognak kényelmes helyiségeket nyerni, a többi gyűjtemények elhelyezésének a lehetővé tételére céloz az az indítvány, a mely a mai napirend során a t. közgyűlés eleibe fog jutni.

Az elkerülhetetlen végzet a múlt 1892. évben is érzékeny veszteségekkel sújtotta egyletünket. Báró Jósika Lajos, Páll Sándor és dr. Belky János elhunytá érzékeny hézagot csinált tagjaink sorában. Az előbb nevezett kettő ott volt az első alapítók közt a múzeum létesítése és az egylet alakulása napjaiban; az első fényes nevéhez méltó nagyszerű alapítványával, a második fekkölt lelkesedése lankadatlan buzgalmával, mint működő tényező munkált és

tett az egyesület érdekében a míg mozogni bírt. A harmadik mély tudományát és nemes törekvését, sajnos, aránylag csak rövid ideig érvényesíthette egyesületünk érdekében, de e rövid idő alatt is oly kiváló helyet foglalt el, hogy méltán sorakozhatik a legelső és legjobbak közé. Legyen emlékek áldott, példájuk kiható a késő utókorra is.

Ime, t. közgyűlés, évről-évre sürgetőbben szól hozzánk az intő figyelmeztetés. Egymásután dőlünk ki, napról-napra apadunk és méltán elborúl kedélyünk, ha a jövőre gondolunk. Ki lesz védője és fentartója az annyi áldozattal létesített, anynyi gonddal fejlesztett intézetünknek, ha egyesületünk elfogy, ha elhullanak azok, a kiket állandó kötelék csatolt a múzeumhoz, a kik át voltak hatva attól a meggyőződéstől, hogy ez intézet fentartása, ápolása és fejlesztése országos és nemzeti fontos érdek. Ideje már, hogy komolyan foglalkozzunk ezzel a kérdéssel, a melynek a megoldása bizony évről-évre mind sürgősebbé válik. Válságos időnek magyunk elébe. Hála az égnek még most veszély nincs; annál inkább kell azon lennünk, hogy a bekövetkező veszélynek korán elejét vegyük.

FINÁLY HENRIK.

A titkári jelentést a közgyűlés helyeslőleg vette tudomásul. Ezután felolvastatván és tudomásul vétetvén a pénztárvizsgáló bizottság jelentése, az 1892. évi zárszámadásról és a pénztár állásáról, *Ferenczy Zoltán* dr. könyvtárigazgató a *múzeumi könyvtárról* a következő jelentést terjesztette elő:

Tekintetes Közgyűlés!

Az Erdélyi Múzeum-egyesület könyvtárának a lefolyt évben való működéséről részletes jelentésemet a következőkben van szerencsém megtenni:

Ez év alatt szerzemény úján gyarapodott a könyvtár 465 kötettel és füzettel, ajándék és cserepéldányban 1052 kötettel és füzettel, köteles példányokból 306-tal, és köteles példány hírlappal meg folyóirattal 55 darabbal, melyek összes száma tesz 1978 kötetet és füzetet. Ha ezt a gyarapodást a múlt évi jelentésemben kimutatott 1478 drbnyi gyarapodáshoz mérjük, a forgalom növekedése 500 drbot mutat, mi egyrészt abból ered, hogy e jelentésem 12 hónapról szól, míg a megelőző csak nyolczról, továbbá a köteles példányok évről-évre való gyarapodásából, egy pár tekintélyesebb adományból. E szaporodást hozzáadva a múlt évi 49,312 drbhoz, a könyvtár áll jelenleg 51,290 drb-ból, nem számítva bele a Régi magyar- és Apor-könyvtárt. Ebben az évben könyvszerzésre kiadatott 2105 frt 81 kr., könyvkötetésre 1644 frt 96 kr., összesen 3750 frt 77 kr. A bekötött könyvek darabszáma 1104.

Ez a lényeges kiadás, mely a könyvek bekötésére fordított, kivált abból ered, hogy ebben az évben rendeztük az „Apor-könyvtár“ név alatt kézírattárunkba sorozott nagyobb szabású gyűjteményünket az 1848—49-ki nyomtatványokból, melyhez az azóta került adományokat is besoroztuk. E gyűjtemény egész hazánkban a legnevezetesebbek és legteljesebbek egyike: áll 115 sz. a. 126 kötetből, melyből 76 kötet hírlap, 45 drb. röpírat és a szabadságharczra vonatkozó dalok etc. gyűjteménye; összesen 88 különböző műből és kisebb nyomtatványból s végre 4 nagy kötet időrendbe sorozott proclamatióból, hir-

detményből etc. Ez utóbbiakból 1848-ki 303 drb., 1849-ki és későbbi 242, ausztriai és külföldi 189, összesen 734 drb. Az egész gyűjtemény kézirattárilag „Apor-könyvtár“ cz. a. külön kezeltetik.

A könyvtár nagyobb adományozói közül e helyen köszönettel kell kiemelnem főkép özv. br. Bánffy Dánielné ő nagyméltóságát, ki a *Vasárnapi Ujság* egy teljes példányát és 1851—1890-ig terjedő teljes kolozsvári színlapgyűjteményt ajándékozott egyletünk könyvtárának; továbbá özv. Poich Józsefné úrnót, ki 53 drb. könyvet ajándékozott, melyekből 24 művet 29 kötetben könyvtárunkba elhelyeztünk, Finály Henrik urat, ki 107 művet ajándékozott 148 drbban és 60 kisebb nyomtatványt, gr. Zichy Jenő ő méltóságát, ki az általa fényesen kiadott Bél Mátyás *Notitia Hungariae V.* kötetét sajátkezű dedicatioval küldte meg. A könyvtár adományozói voltak még: Dr. Schächter Miksa, Részó Ensel Sándor, dr. Gyalui Farkas, dr. Ferenczi Zoltán, a berlini akadémia, a pesti keresk. bank, dr. Szádeczky Lajos, Téglás Gábor, a pozsonyi első takarékpénztár, Veress Endre, dr. Szamosi János, dr. Kanitz Ágost, földmívelésügyi és vallás- és közokt. ügyi Miniszterium, Szombathy Ignác, Eble Gábor, Biró István, az utrechti tudom. akad., Budai József, Czerny Antal, Makróczy János, Kemény Lajos, dr. Széchy Károly, Bácz György, Sándor István, dr. Pisztorý Mór, a krakkai akadémia, dr. Gergely Sámuel, a m. t. akadémia, dr. Torma Károly, dr. Moldován Gergely, Esztergályos Ágoston. Az elősorolt adományok szerzeménynaplónkból részletesen kitűnnek, az idő rövidségéért legyenek itt csak röviden köszönettel említve.

Eltekintve az előbbiektől, könyvtárunk rendezésében a lefolyt évben kivált kétrendbeli haladást kell kiemelnem. Egyik az, hogy az 1892-dik év nyarán Szeplekán János urat az egylet választmányának engedélyével megbíztam a múz.-egylet könyvtára szakosztályának további kiegészítésével s ő két és fél hó lefolyása alatt több mint 5000 szakcédulát másolt le és osztott be, melylyel mondhatni, a szakosztály fele készen van. Továbbá intézkedtem az iránt, hogy a szakosztály megkészítendő része legalább ne szaporodjék s pedig az által, hogy a besorozandó új könyvekről egyidejűleg a szakcédula is megkészüljön és a beosztás megtörténjék. A második kiemelendő haladás az, hogy ugyancsak az elmúlt év nyarán kezdetét vette a helykatalógus készítése, mely 2 hó alatt a 3113 számig haladt s az idén folytatni fog. Az alapegyetem természetesen egészen teljes.

Kézirattárunk a lefolyt évben *Dálnoki Incze József* „Irtó háború 1848 és 1849-ben“ cz. egykorú kézirati művével szaporodott, kinek arcképét is beküldte fia, D. Incze István, megyei könyvelő úr S.-Szentgyörgyről.

Az egyetemen közös olvasóterem, valamint könyvtár, naponként jul. és aug. hónapokat leszámítva, 5 órán át volt nyitva; de a délelőtti hivatalos órák a szünidőn is megtartattak a rendezési munkálatok végett. Az év alatt (10 hó) megfordult a könyvtárban 5853 olvasó, vagyis havonként átlag 586, napi átlag szerint 26 olvasó, ha a szünnapokat leszámítjuk. Legnagyobb volt az olvasók száma decz. 10-én, 67; legkisebb szept. 3-án. Helybeli használatra

kiadatott 1704 mű, a könyvtáron kívüli használatra 2865 mű. Index letétetett könyvki vételre 509. Összes használt művek száma 4569.

Állandó és folytonos használat tárgya volt kéziratárunk és Régi magyar könyvtárunk is, úgy helybeliek, mint főképen az egyetemi könyvtár igazgatósága által Budapesten. Erről külön naplót vezetünk 1892. okt. 17-ike óta, mely időtől használtak 79 esetben 80 művet a Régi magyar könyvtárból és 63 kézirat-kötetet és oklevelet.

Ezenkívül állandó összekötetésben állt könyvtárunk vidéki intézetekkel, melyek mind gyakrabban veszik könyvtárunkat igénybe, a budapesti egyetemi, akadémiai és múzeumi könyvtárral, a bécsi egyetemi és udvari, a krakkai Jagello-könyttárral.

Kiemelendő mozzanat volt könyvtárunk életében, hogy részt vettünk Budapesten a Paedagogium által a Comenius Amos születésének 300-ados évfordulójának megünneplése alkalmából rendezett Comenius-kiállításon 1892. márcz. 28- ápr. 11-ig. E kiállítás magába foglalta mindazt, a mi hazánkban Comenius működésére vonatkozott, tehát a hazai Comenius-irodalmat is. Könyvtárunk 24 nyomtatványt, köztük 4 unicummal vett benne részt, melyeket tekintettel értékökre, a múz.-egyl. választmányának határozatából alólrít személyesen vitt fel és hozott le.

Ezekben kívántam jelentésemet a tekintetes Közgyűlés elé terjeszteni s azon örvendetes hírrel zárhatom, hogy a helyiségeink iránti panaszok a közel jövőben már megszűnnek. A nm. vallás- és közokt.-ügyi m. k. miniszter úr ugyanis elhatározta a kolozsvári központi egyetemi épület kiépítését, melynek már az idén elkezdendő új szárnyában könyvtárunk az egyetemi könyvtárral együtt elébb ugyan csak ideiglenes, de a már elkészített tervek szerint néhány év múlva végleges s a kor színvonalának teljesen megfelelő elhelyezést fog nyerni.

Méltóztassék a T. Közgyűlés jelentésemet tudomásul venni.

DR. FERENCZI ZOLTÁN,
könyvtárigazgató.

A könyvtárigazgató jelentése tudomásul vétetvén, következők az állat-, növény-, az ásvány- és földtani tárról szóló jelentések. Ezután *Findly* Henrik olvasta fel következő jelentését a *régiség- és éremtárról* :

Tisztelt Közgyűlés !

Régiség- és éremtárunk gyarapodásáról a múlt 1892. évben igen röviden bírok kimerítő jelentést tenni. Mindössze a következő adományok jöttek: Juniusban br. Wesselényi Istvánné küldött be egy olasz zászlót, a melyet néhai nagyapja hozott volt haza Olaszhonból; októberben a közoktatásügyi miniszter úr küldött egy ezüst emlékérmét ő Felsége magyar királylyá koronáztatása 25 éves öröm-ünnepe emlékére; decemberben özv. Pap Alajosné ő nagysága adott egy igen csinos empire-kori legyezőt, s ugyane hónapban beszereztem egy teljes sorozatát azoknak a pénznemeknek, a melyek a korona-érték behozatalával ki fognak menni a forgalomból.

Krásznai arany-rúdat merőben lehetetlen volt szerezni, mert a nemzeti múzeum oly szerződést kötött a tulajdonossal, a mely feltétlenül biztosítja az elővásárlás jogát a nemzeti múzeum számára.

A gyűjtemény állapotát illetőleg, sajnos, oly helyzetben vagyunk, hogy az új szerzemények csak raktározva lehetnek zárt fiókokban, éppenséggel nem lévén számokra hely a rendelkezésre álló üvegszekrényekben.

Csakugyan ez volt a sorsa annak a küldeménynek is, a mely Olaszhonból jött Torma Károlytól. Egy csomó töredék részint római, részint úgynevezett őstörténelmi tárgy, a melyeknek értéke nem áll egyébben, mint azoknak a helyeknek nevében, a hol gyűjtötte; magokban alig nyújtanak valami tanulságot.

Különbén egész tevékenységünk a lefolyt évben a számbavételre volt irányozva. Egyfelől számba vettük a lajstromok szerint a rendezett gyűjteménybe besorozott tárgyakat. Újból rendezni a gyűjteményt a jelenlegi helyiségben merő lehetetlenség, de elő kell készíteni az új rendezést, a melyet szükségképpen fog követelni az átköltöztetés a kilátásba helyezett új helyiségbe, a melyet okvetlenül meg fog előzni az egész gyűjtemény becsomagolása és elhelyezése egy ideiglenes raktárba. Ez az előmunkálat azonban még nincs bevégezve, és előre láthatóan még sok időt és munkát fog igénybe venni.

Másfelől mintegy két hónapig tartott a megvásárolt őstörténelmi nagy gyűjtemény számbavétele és összeírása, a melyet a helyszínén magam végeztem. Ez a terjedelmes lajstrom a leírt tárgyak igen szép rajzainak kíséretében közelebről egy önálló kiadványban fog napvilágot látni, egyelőre német nyelven.

Ez a számbavétel azt az eredményt nyújtja, hogy a mi régiségtárunk akár a benne levő tárgyak mivoltát, akár számát tekintve tekintélyes és aránylag gazdag gyűjtemény, a melyet kiváló tudósok eddig is felkerestek és jövőben még inkább fognak felkeresni, mihelyt módunk lesz úgy állítani fel az egészet, hogy az egyes tárgyak ne csak jól láthatók legyenek, hanem tetszetős képet is nyújtsanak illő csoportosításokban, hogy a laikus szem is gyönyörködheszen benne. Különbén már most is élénken érdeklődik iránta a közönség, és a közlátogatás napjain nagy számmal fordulnak meg benne idevalók és idegenek, és a legnagyobb megelégedés nyilvánításával távoznak el onnan. A múlt évben 22 közlátogatás alkalmával 1753 és 22 jelentkezéssel 45, összesen 1798 személy látogatta meg régiségtárunkat.

Ezután Szamosi János dr. a bölcsészet-, nyelv- és széptudományi, — Farkas Gyula dr. pedig az orvos-természettudományi szakosztályok múlt évi működéséről adott számot.

Ezek a jelentések is tudomásul vétetvén, az igazgató választmány a következő *indítványt* terjesztette elő:

„Évek óta rámutatunk, hogy az 1872-ki szerződés értelmében a kolozsvári kir. Ferencz-József tud.-egyetem épületeiben gyűjteményeink számára kikötött és tényleg elfoglalt helyiségek elégtelenek és czélszerűtlenek, és ismételten kérelmeztünk ez ügyben tágasabb és czélszerűbb helyiségeket; sőt tekintettel az állam pénzügyi helyzetére, az 1890-ki közgyűlésből felajánlottuk alaptóknék nagyobb részét, mint kölcsönt, eszközzendő építkezések költségei ideiglenes fe-

dezésére, úgy lévén meggyőződve, hogy telekről az emelendő épületek számára nem kell gondoskodni, miután a szerződés 5. pontja e tekintetben teljesen szabad rendelkezést biztosított az egyetemnek.

Úgy látszik azonban, hogy a szerződés 10-ik pontja a döntő körökben aggodalmat keltett az irányban, ha vajjon hasznos és előnyös-e az állam részére a szerződés 5. pontjában biztosított telekrészek igénybevétele egyetemi építkezések számára.

Mínthogy egyetemünknek semmi tekintetben sincs oka, sem érdeke az egyetem meggyökerezése és terjeszkedése útjába bár mi néven nevezhető akadályt, vagy nehézséget gördíteni, sőt igen is óhajtania kell ezt a meggyökerezést és terjeszkedést; azt teljes erejéből előmozdítani és könnyíteni úgy szólván kötelessége: intezzen tehát az egylet közgyűlése egy felterjesztést a nm. miniszter úrhoz, a melyben mondja ki határozott készségét mind azoknak az engedményeknek és biztosítékoknak a megadására, a melyek a jelzett aggodalmak elenyésztetésére megkívánatók, esetleg a szerződés ide vonatkozó pontjai megváltoztatásával is.

Azindítvány elfogadtatván, annak végrehajtásával a választmány bízott meg.

A választmány *költségvetési javaslatát* a közgyűlés egyhangúlag elfogadta. Szakosztályunkat közelről érdeklő része ennek az, hogy évi dotációját, melyet egy évvel ezelőtt abból a célból, hogy az Erdélyi Múzeum havonként jelenjék meg, 300 frttal felemelt, most ugyanannyival lejjebb szállította.

A választmányból szabályszerűen kilépő tagok, gr. Esterházy János, dr. Genersich Antal, Parádi Kálmán és Szamosi János, újra megválasztattak.

Ezzel a közgyűlést elnök bezárta.

II. Szakosztályi ülés.

Jegyzőkönyv,

felvétellett az „Erdélyi Múzeum-Egylet“ bölcsezet- nyelv- és történettudományi szakosztálya 1893. június 14-én tartott r. k. közgyűlésén.

Elnökölt: *Szamosi János dr.*; jegyzett: *Veress Endre.*

Jelen voltak még: *Ajtai K. Albert, Békési Károly dr., Boros György, Eisler Mátyás dr., Felméri Lajos dr., Ferenczi Zoltán dr., Geréb Márton, Gergely Samu dr., Gyalui Farkas dr., Hám Sándor dr., Jármy József dr., Kanyaró Ferencz, Kovács János, Lehmann Róbert dr., Lindner Gusztáv dr., Márki Sándor dr., Moldován Gergely dr., Nagy Károly, Óváry Kelemen, Pap Károly, Pecz Vilmos dr., Petrán József, Sándor József, Szabó Samu, Szádeczky Lajos dr., Számek György dr., Szász Béla dr., Széchy Károly dr., Szinnyei József dr., Török István dr. és Zoványi Jenő r. tagok.*

Elnök röviden megnyitván a gyűlést, üdvözli a megjelent tagokat és előadja, hogy a jelen rendkívüli közgyűlés tárgya a *Szinnyei József* titkár lemondása folytán megürült titkári állás betöltése. Ezzel kapcsolatban felolvassa a titkár leköszönő levelét, melyben meleg szavakban mond köszönetet a szakosztály iránta tanúsított bizalmáért, valamint az „Erdélyi Múzeum“ munkatársai támogatásáért és aztán szavazat alá bocsátván a választást, a szavazatszedő bizottságha *Szabó Sámuel* vezetése alatt *Pecz Vilmos* és *Ferenczi Zoltán* tagtársakat kéri fel.

A szavazás szokott módon és ellenőrzéssel megtörténvén, beadatott összesen 33 szavazatot, melyek közül 19 esett *Széddeczky* Lajosra, 12 dr. *Széchy* Károlyra, 1 dr. *Schilling* Lajosra, s végül 1 drb. üres volt.

Elnök, a választás eredményeül kijelenti, hogy az új titkár-szerkesztő 7 szótöbbséggel választmányi tagunk *Széddeczky* Lajos dr. lett s a jegyzőkönyv hitelesítésére egyúttal felkéri *Geréb* Márton és *Gergely* Samu tagtársat.

Széddeczky Lajos dr. hálás köszönettel veszi az iránta tanúsított bizalmat s előadván rövid vonásokban programját, melylyel a reábizott „Erdélyi Múzeum“-ot szerkeszteni fogja, kijelenti, hogy főtörekvése lesz folyóiratunk színvonalát jelenlegi magas álláspontján megtartani, sőt fejleszteni és emelni.

Széchy Károly rokonszenves szavakban méltatja a volt szerkesztő érdemeit, a ki folyóiratunkat jelenlegi magas irodalmi színvonalára emelte és kér a közgyűlést, hogy erről jegyzőkönyvében is megemlékezzen.

Széchy Károly ajánlata egyhangúlag elfogadtván, a közgyűlés — általános éljenzés között — jegyzőkönyvi köszönetet szavaz *Szinnyei* József dr. volt titkár fáradhatatlan buzgóságáért és lelkes tevékenységéért.

Sándor József kérdést intéz a közgyűléshez, hogy a *Széddeczky* megválasztása folytán megüresedett választmányi tagsági helyet óhajtja-e betölteni vagy későbbre halasztja-e?

A közgyűlés és maga az elnök, czélszerűbbnek tartván a megüresedett választmányi tagsági hely azonnali betöltését, szavazatra bocsátotta az ügyet. A szavazatszedő-bizottság ugyanaz maradt, mely a titkár választásnál is működött s betervezett jelentése szerint beérkezett összesen 32 szavazatot és ebből: dr. *Széchy* Károlyra 11, Moldován *Gergelyre* 5, *Sándor* Józsefre 3, dr. Márki *Sándorra* 3, *Ferenci* Zoltánra 3, dr. *Gergely* Samura 2, *Török* Istvánra 2, *Vajda* Gyulára 1, dr. *Pecz* Vilmosra 1, és *Geréb* Mártonra 1.

Elnök konstatálja, hogy *Széchy* Károly dr. kapott legtöbb szavazatot, de a szavazatok száma nem képezvén a megkívántatott általános szótöbbséget, a vál. hely betöltésére új szavazatot rendel.

Ezzel szemben *Sándor* József, mellőzve a szavazást, *Széchy* Károly drt ajánlja megválasztatni, mint a ki amúgy is legtöbb szavazatot kapott ez állásra.

Sándor József ajánlatát a közgyűlés magáévá téve egyhangúlag, mint olyat, mely a tagok óhajtásának teljesen megfelelt — a közgyűlés közfelkiáltással megválasztotta *Széchy* Károlyt, a ki a megválasztást köszönettel elfogadva, ígéretet tett, hogy kötelességeinek teljesítésében a legbuzgóbban fog eljárni.

Több tárgy — az elnöki kijelentés szerint is — nem lévén, a szakosztály e rdk. közgyűlése d. u. 6 óraker véget ért.

DR. SZAMOSI JÁNOS
elnök.

VERESS ENDRE
jegyző.

A jegyzőkönyvet hitelesítik:

DR. GERGELY SAMU.

GERÉB MÁRTON.